

Egyházi Beszéd,

mellyet

1822. Efst. Szent György Havának 23. Napján

Midőn

Az Efsztergami Fő-Anyá-Templomnak

Fundamentoma

Fő Méltóságú Hertzeg

Rudnai, és Divék-Újfalusi

Rudnay Sándor Úr

Efsztergami Érsek,

Magyar Országának Primása s a' t.

által.

fényes szertartással letétetnék,

tartott

Kopácsy Jósef,

Székes-Fejérvári Püspök.

EGYHÁZI BESZÉD,

MELLYET

1822. ESZTENDŐBEN SZ. GYÖRGY HAVÁNAK 23. NAPJÁN,

MIDŐN

AZ ESZTERGAMI FŐ-ANYA-TEMPLOMNAK

FUNDAMENTOMA

FŐ-MÉLTÓSÁGÚ HERTZEG

RUDNAI, ÉS DIVÉK-ÚJFALUSI

RUDNAY SÁNDOR ÚR

ESZTERGAMI ÉRSEK,

MAGYAR ORSZÁGNAK PRIMÁSA 'SA'T,

ÁLTAL

FÉNYES SZERTARTÁSSAL LETÉTETNÉK,

TARTOTT

KOPÁCSY JÓSEF,

SZÉKES-FEJÉRVÁRI PÜSPÖK.

E f z t e r g a m b a n ,

nyomtattatott Beimel Jó'sef, Ts. Kir. Privilegiáltt,
és Orsz. Primási Könyvnyomtatóndl.

08273

Az Elztergami épüendő Fő - Templom.

*Szarándokok vagyunk előtted, és
Jövevények, mint minden atyá-
ink; a' mi napjaink, mint az
árnyék a' földön, és nints ma-
radásunk. I. PARAL. 29. v. 15.*

A' szertartás, Jeles Halgatóim! melly
most szemeink előtt fényes pompával
véghez ment, arra való, hogy a' meg-
szentelt hely a' Magasságbélinek tisz-
teletére kijeleltessék, 's az elkezdett
nagy munkának folytatására, végzésé-
re, buzgó könyörgésinkkel annak sege-
del-

- Coloss.* 1. delmét nyerjük meg, a' ki az örök A-
v. 15.
I. Cor. 5. tyának képe, és ábrázatja lévén, Ő
v. 11.
Apoc. 1. maga a' szegletkő, a' mozdíthatatlan
v. 8. fundamentom, a' kezdet, és végét;
I. Petr. 2. kire, mint talpköre, minékünk is fölül
v. 4. 5. építeni kell lelki házul.

A' katolika Anyaszentegyház úgy tekinti az ő templomait, mint a' Magasságbéli eránt kimutatott alázatos hódolásnak nyilvánóságos, szembetűnő jeleit; úgy tekinti, mint hűséges képeit a' mennyei szent városnak, az új Jerusálemnek, mellynek feje maga a' megditsőitetett Jésus, tagjai pedig az élő hit, és jószágos tselekedetek által boldogultt Szentek; úgy tekinti, mint az imádságnak, és a' mennyei adományok' bőséges'bb kiosztásának helyeit. A' katolika Anyaszentegyház a' szent é-

I. Petr. 1. letre lett hivattatásunkhoz képest, éle-
v. 15. 16. tünket mintegy húzamos isteni tífzteletté tenni, és szentelni kívánván, annak jelesebb szakaszait, születésünktől kezdve, némünémüképen templomaihoz tsatolja, azokkal egybeköttetésbe hozza. — Ezen helyes tekintetekre néz-

ve tulajdona a' katolika Anyaszent-
egyháznak, valamint az Isten' tisz-
teletét nagy, és fényes pompával dísz-
síteni, úgy ennek helyeitől, a' tem-
plomoktól, hogy mennél jeles'bbek,
fölséges'bbek lehessenek, költségét,
kintseit nem kémélni.

Nem azért, mintha az Istent csak
külső szertartással, csak kézzel kézfi-
tett templomokban kellene imádnunk.
Tudton tudjuk, hogy Ő előtt min-
den épen égő áldozatoknál kedvesebb *Ps. 49.*
a' szívnek tisztasága; tudjuk, hogy *lé-*
lek az Isten, és a' kik Őtet imádják, Joan. 4.
lélekben, és igazságban kell imád-
nio; tudjuk, hogy az ég az Ő széke, és
a' föld az Ő lábainak zsámola, hogy Is. 66. v. 1.
az ég, és az egeknek egei bé nem
foghatják Őtet; tudjuk, hogy az 5. Reg. 8.
egész természet egy fölséges templom, *v. 27.*
melly a' Mindenhatónak véghetetlen
hatalmát, jóságát, böltsességét szeme- *Ps. 18.*
ink eleibe kitarván, önként semmisé-
günknek megismérésére, a' legmélysé-
g'sbb megalázódásra, imádásra, hódó-
lásra, a' mindenek hatalmas Urához
en-

engedelmességre ébresztget. De tudjuk egyszer'smind, hogy az ember a' természetnek roppant alkotmányi között vergődven, érzéketlen marad, 's mint-ha azokban az egek' Urának hatalmát nem látná, szózatját nem hallaná, sugallását nem értené, elmerül a' zür-zavarban, megkeményíti szívét. A' katolika Anyaszentegyház tehát az isteni tiszteletnek pompájával, fényes szertartásival, a' szép mesterségeknek műveivel, a' roppant templomoknak fölségével siet ötet megféléyedéséből kiragadni, képzelődésén erőt venni, legalább ennek szárnyain ötet eredeti honnyába, az egekbe fölemelni. A' katolika Anyaszentegyház elhiteti magával, hogy a' nagy, és fölséges tárgyak, mellyektől körülvétetünk, nagy, és fölséges gondolatokat támasztanak elménkben; igazságosnak, szükségesnek tartja, hogy a' szép mesterségeket szülő tehetségek ne csak az embernek lealacsonyítására, a' hívságnak, kortsosodásnak eszközül szolgáljanak, hanem mindenek előtt, és fölött, annak megditsőítésére jeleskedjenek remek-mun-

munkáikkal, a' ki az erővel, és tehetségekkel ingyen kegyelméből felékesíté az embert, 's azoktól ismét meg is foszthatja; igazságosnak, szükségesnek tartja, hogy az ember, valamint szerezni tartozik Istenét mindenek fölött, szinte úgy tiszteletét, hódolását is, mindenek fölött, minden erejéből, mennél jelesebben, mennél fölségesebben mutassa bé Alkotójának.

Ezen fölséges vélekedés, Istenhez tartozó tiszteletünk eránt, közönséges vala még a' bálványozó népeknél is. Avagy nem erre mutat e' Romának jobb idejében fönálló törvénye, melly az építést faragott kövekből minden magános személyektől eltiltván, főképen a' templomokra hagyá fön? a)

Nem

a) Az itt említett Romai törvényt ugyan föl nem lehet hozni a' régiségből: így értik, és magyarázzák mindazonáltal több Tudósok Horatiusnak imez verseit:

— — — — *Non ita Romuli*
Præscriptum, et intonsi Catonis,
Auspiciis, veterumque norma.
Privatus illis census erat brevis,
Commune magnum: — — —

— — — — —
 — — — — —

Nem erre mutat e' Octavianus Augustusnak tsak egyik Romai templomhoz is bámulást okozó adakozása? *b)* Nem ezt bizonyítják e' a' föld' színén külfömbféle időkben fönálló bálvány templomoknak olly drága, 's bőséges kintseik, olly tágos, és tündöklő épületeik, hogy azokhoz véve az igaz Istennek leggazdagabb templomi szegénységét mutatnak? *c)* — A' világnak lelke mindazonáltal nem így itél. A' világnak uralkodó lelke akár minek hasznát tsak mái napról, holnapról, egyedül öllel, és könnyökkel mérvén, a' léleknek fönhéjjazását nem isméri. A' midőn hiú fényüzésére, tsak magát kereső intézetire, gyönyörködésire erejét te-

---

Nec fortuitum spernere cespitem

Leges sinebant; oppida publico

Sumptu jubentes; et Deorum

Templa novo decorare saxo.

Lásd Horatius' kiadását *cum interpret. et not. Ludov. Desprez.*

b) *Sveton. in August.*

c) Lásd erről *Dissert. Jo. Tomei Marnaviti pro sacris Ecclesiarum ornamentis contra eorum Detractores apud Claud. Fleury in Discipl. Populi Dei. edit. Franc. Anton. Zaccaria.*

tehetségét, a' földnek termeszterményit,
 a' tenger' fenekét kimeríti; meg nem
 botsátja, ha mi az ő szük mértékén,
 szorgos, és fösvény számvetésén fölül
 adatik az Úrnak. Minden egyéb szük-
 séges, legalább hasznos lehet; de a'
 mi a' mindenek' Urának Ábellel in-
 kább a' nyájnak javából, mint Káin-
 nal annak hitványából áldoztatik,
 a' már bizonyos tékozlás, kész haszon-
 talanság.

Balgatag, megromlott tévelygés!
 Hogy hogy? Tehát midőn az ember ön-
 nön töredékeny nagyságát kevély mí-
 veiben majd nem a' fölhőkig emeli: a'
 Magasságbélinek szenteltt építmények
 csak a' középszerűségnek, az alacsony-
 ságnak bélyegét hordozzák? Tehát a'
 legnemesebb, a' legszentebb indulatok,
 — az Istennek szeretete, tisztelete —
 fölséges tárgyjokhoz vonzó buzgóságjok
 szerint külső mívekben soha ki ne fej-
 tödzhessenek, hanem mintegy szárnyok
 szegve eltompúljanak? Nem volt e'
 kedvesebb Idvözítők' szemeiben Mag-
 dolnának drága kenete, melyet szere-
 teté-

tetének özönében, törödelmes szivének
Math. 26. felbuzdulása szerint, Urunknak fejére,
v. 7.
Joan. 12. lábaira kiöntött, mint Judásnak takarékossága? Még sem tanulta e' meg a' világ, hogy hidegségével a' léleknek fölemelkedését, 's fölséges'bb ösztöneit lerontván, önnön magának is szárnyát szegi? mert eljövén az idő, midőn a' kézzel fogható haszon- és jutalom-adásból kifogyott, mihez nyuljon a' nagy dolgok' véghez-vitelére? — Igen is: tékozlás, haszontalanság a' szent fény, az ajtatos pompa, a' fölségesen épült templomok, ha a' létel a' földön nem egyéb egy húzamos nyomorék munkánál, mellyel napról napra tsak hiú nyereségeinket neveljük, tündér gyönyörködésinket vadászszuk. Ám de ha a' földön tsak szarándokság életünk; ha minden, a' mivel birunk, tsupán haszonvételre, szoros számadásunkra, költsönképen bizattatván, koránt sem tulajdonunk; ha a' Mennyeke' Urának minden ajándékainkkal semmit mást, mint a' mit Tőle megditsőítésére vettünk, vízfza nem adhatunk: már úgy mi lehet nemesebb, avagy hasznosabb, mint vá-

vágyódásinkkal innét fölebb emelkedni, a' földi javaktól szívünkkel még itt vándorlásunknak porában jó kedvel, 's örömet elszakaszzkodni? a' mulandót az örökkévalóért föltserélni, vízfzadni?

Ezen szent érzésektől lelkesítettett Dávid Király, midőn a' Templomnak építésére gyűjtött temérdek kintseket végig nézvén, és a' népnek jó kedvét, örömét, mellyel a' szent tzelra adományit bémutatá, szemlélvén: *Tied Uram! úgy monda, a' fölség, és a'* *I. Paral. c. 29.* *hatalom, a' ditsőség, és a' gazdagság. Te mindeneken uralkodol; mindenek tieid, és a' miket a' te kezedből vettünk, azokat adtuk néked. Mert szarándokok vagyunk előtted, és jövevények, mint minden atydink; a' mi napjaink, mint az árnyék a' földön, és nints maradásunk.* Ezen szent érzések lelkesíték ditső Királyunkat, Szent Istvánt, a' midőn Szent Albertnek Kristusért szenvedett haláláról tudósittatván, eránta felbuzdúlt hálaadó indulatjából, e' szent

szent hegyen fényes Anya-fő-templomot kezd vala emelni tiszteletére. Azok lelkesítették, 's ösztönözték később Szécsi Dénes nagy emlékezetű Érseket és Kardinált, hogy ugyan azon templomot több esztendei fáradságos munkával az idő, és vizontagságok által okozott romlásából kiragadná, 's a Magyar hazának, és Anyafizentegyháznak örömére, ditsőségére, az akkori keresztény világ legfényesebb templomának sorába helyheztetné. Azoktól lelkesedtek hazánknak halhatatlan bajnokja Hunyadi János, 's véle élő hazafi bajtársai, kik Szécsi Dénesnek istenes munkáját jeles adakozásokkal támogatván, tettében meg mutaták, melly szép a' vitézségnek, és hazafiúságnak az ajtatossággal lett párosodása. d).

Két-

---

d) Szécsi Dénes Esztergami Érsek és Kardinál Szent Albertnek régi templomát dűledék állapotjából négy esztendei munkával új fényre hozta, 's a' Bold. Szűznek, és Szent Albert Püspöknek tiszteletére újonnan fölszentelte 1453. esztendőben. Hunyadi Jánosnak ezen templomra tett adakozását tíz ezer aranyokra teszi Széles Györgynek kézírata. Schmitth pedig in Dyonisio de Szécs így emlékezik *exemplum Præsulum ad aliorum valuit*

Kétség kívül szinte e' szent érzések lelkesítettek TEGED is Fő-Méltóságú HERTZEG, és PRIMÁS, midőn az elkezdett nagy munkát vállaidra vevéd. Nem édesgethetett erre sem a' hatalomnak, vagy gazdagságnak ingere, sem a' közönséges lelkeknek ösztönül szolgáló mindennapi haszon. Tsak az Isten' ditsőségének buzgó szomjuhozása, az ön-haszon-keresetnek félretétele, jeles Öseidről, az első magyar századokból e) reád maradt nagyra termés bírhattak arra, hogy a' nyugságot terhes gondokkal, a' takarékos kints gyűjtést majd nem határ nélkül való kiadással föltserélnéd. De épen azért, mint Benned különösen tündöklő nagy szívet, nagy elszanást mutató, 's az időnek hidegségét megtzáfoló lelkierőnek bizonyág - oszlopa, próbája, úgy fog e'

---

incitandam munificentiam. Hungarice Gubernator Hunniades, cæterique Optimatum magnam auri, argentique vim profuderunt.

- e) Tudva van, hogy a' Rudnai, és Divék-Ujfalusi Nemzetség eredetének sorát *diplomaticæ*, és a' Fő-Méltóságu Királyi Curia-nak megállapítása szerint, is, a' 12. századnak közepéig szakadatlanul fölviszi.

e' nagy munka a' késő maradványok' íze-
 mei előtt állani, emelkedni fog szívök
 száradok mulva is látásán, 's míg a'
 nagy dolgoknak, mellyek e' szent he-
 lyen történtek, emlékezete kedves lesz
 a' Magyaránál, mind addig tiszteleté-
 nek főbb tárgyai között el törülhetet-
 len betűkkel fölírva tartja nevedet.

* * *

A' helyhez, mellyen valaha nagy
 dolgok történtek, némünémű titkos
 erővel vonzódunk. Eltűnhettek róla
 a' híres emberek, füstbe mehettek a'
 nagy tetteknek jelei: maga a' hely
 elegendő arra, hogy képzelődésünket
 mélyen érdekelje, szívünket édes em-
 lékezéssel vegyes sohajtásra fakasztja.
 Illyen ez az emlékezetes hegy, Jeles
 Halgatók! mellyre mái napon istenes
 szándékból özfűze sereglénk. Avagy
 léphetünk e' valahová, hogy Szent Ist-
 ván első Királyunknak nyomdokiba ne
 akadgyunk? Itt látta ő először a' nap-
 nak világát; itt serdült, itt nevededett
 az Urnak félelmében; itt tanulta meg
 ama'

ama' mennyei tudományt, mellynek útmutatása szerint, mint Apostol, mint Törvényhozó, mint Uralkodó, hármashivatalát szentül tellyesité, 's a' minden országlásnak végső tzéljára, a' Mennyegek országának terjesztésére, az Isteni gondviselésnek kezében alkalmas eszköz, hűséges szolga lett. Itt lépett ő a' szent Koronának felvétele által a' fölkenettetett Fejedelmeknek sorába; itt hódolt meg a' Nemzet Királyi hatalmának; itt szerzé, és adá ő viszontag *f*) ama' polgári alkotmányt népének, melly későbbben írásba foglaltatván *g*) valamint a' keresztény religiiónak gyámola, úgy nemzetünk' boldogságának talpköve, záloga léve.

Ha

---

f) S. Steph. Decr. lib. 2. Præf. §. 2. *Nos quoque, Dei nutu nostram gubernando Monarchiam — — decretali meditatione nostra statuimus genti nostræ. etc. — Bulla aurea Andreæ II. §. 3. Concedimus tam eis, quam aliis hominibus Regni nostri libertatem a Sancto Rege concessam.*

g) Hartvicus in vita S. Stephani regis c. 2. *Post acceptum regalis excellentiæ Signum, — cum Episcopis, et Primatibus Hungariæ Statutum a se decretum, manifestum fecit, et subscriptione foederis etc.*

Ha a' szentebb régiségek' rejtekébe tekintek: föltalálom itt ama' ditső Apostoli férjfiat, Szent Albert Püspököt, 's szent buzgóságában, melly ötet társaival — az emberi Nem' üdvösségének munkásával — Romából Pannoniába vezérlé, majd a' Fejedelemnek Geyzának, majd fiának, a' nevendék Hertzegnek, Vajknak, vagy is Szent Istvánnak, oktatásával, kereszttelésével, a' kereszttény hitnek terjesztésére tzélzó javallatokkal foglalatoskodni szemlélem; látom, melly jelesen gyümölszözik apostoli prédikálása több vitéz Magyarok közt is, melly szívrehatólag könyörög, esdeklik a' kereszttény rabfzolgáknak szabadulássokért *h*), mikép' törekedik a' kereszttény szeretetnek, szelidségnek szel-

---

h) A' Magyaroknak rabfzolgáik lettek mind azon kereszttények, kiket kijövetelök' idején itt találtak, mind, a' kiket győzödelmeikkel a' külső tartományokban foglyaikká tettek. Ezeknek szabadulása, vagy legalább sorssoknak enyhítése mindnvájoknak szívökön feküdt, kik a' kereszttény hitet Nemzetünk közé plántálták; valamint más részről ugyan ezen tárgy a' pogány Magyarokban nem kevés aggodást okozott. Említi ezt Engel *Gesch. des ungarisch. Reichs* I. Theil. 1-ter Abschnitt.

szelletét üstökös Eleinknek szivökbe ol-
tani; látom elvégre, melly szivszakad-
va butsuzik ezer áldások közt e' kis-
ded magyar Anyaszentegyháznak böl-
tsőjétől, hogy előbb hál'adatlan nyáj-
jához, utóbb meszíze tartományokba köl-
tözvén, apostoli munkájának közepette
elvegye a' MártYROK' koronáját.

Oh ditsőséges hegy! oh magyar Si-
on! Téged *kedvelt meg az Úr Jákob- Ps. 86.*
nak minden hajléki fölött. Említsem
e' magasztalásodra, hogy az Isteni
Gondviselés kebeledbe helyhezteté az
ő magyar Anyaszentegyházának Főpapi
Igazgatását, egyik főbb, 's igen jeles
Székét a' közönséges Anyaszentegyház'
azon hatalmának, melly ama' béborultt
setét időkben egyedül vala képes, a'
népeket, nemzeteket, a' polgári társa-
ságot, a' zabolátlanságnak, erőszaknak,
a' mélyebbelvadulásnak veszélyétől meg-
menteni? i)

*

Tsu-

i) A' közép időbéli Hierarchiának ezen ér-
demét megismérik több jeles Protestáns
Tudósok is, kik közül némellyek említett-
nek Fő-Tiszt. Horváth János Wespri. Ká-
nonok Úr által az *Egyházi Kormányról*
írt nyomos értekezésében.

Tsudáljuk e' már, Jeles Halgatók! hogy még akkor is, midőn a' pogány hatalom által Esztergamnak Érseki széke fölforgattatott, Káptalanja számkivettetett, a' Szentek' Szentje pufztulásra jutott, hogy még akkor is a' Magyaroknak szívéből ennyi ditső emlékezetek ki nem halhattak? Tsudáljuk e', hogy szemei, sohajtásai elfordulatlanul e' szent hegyen függvén, annak hajdani fényét újra földeríttetni, többszöri törvények által, országos megegyezéssel sürgölné? k)

EngesztelődjeteK tehát, szent Árnyékok, kik századoktól fogva itt a' pufztulás' helyén lebegvén, talán a' Magyaroknak a' legnagyobb jók eránt majd érzéketlenségét, majd hál'adatlanságát vádoltátok! Hál'adó szívvel ölel ő titeket a' szent hitnek ajándékáért, melly a' ti munkátokkal, a' ti oltalmatok alatt, itt gyökerezvén, 's mint Sionból a' törvény, innét terjedvén, nem tsak első Királyunknak thronusát fölfordulhatat-

tat-

---

k) 1723. 55. 1751. 3. 1802. 17.

tatlan talpköre állította, hanem nemzetünket is megfzentelte, főlebb emelé annak emberi bétét, kivetközteté szilaj szokásiból, Európának tsinosabb népei közé helyhezteté! Forró tsókkal tiszta ő titeket ditső mivetekért, a' polgári alkotmányért, melly a' ti böltességtek, 's érdemitek által kezdetét, erősödését ugyan itt vévén, sok egyebek fölött kedvesé, kellemetesé teszi társasági lételét. Mint nemzeti Ünnept, úgy ünnepli a' mái napot, mellyben Magyar Országának nagy lelku Fő - Papja, ditsöül uralkodó Apostoli Királyunknak nagy kegyelmitöl támogattatván, szent nyomdokitoknak helyét hofszas gyászfzából kivetköztetni, 's újra megfzentelni, megditsöiteni indul; megditsöiteni az Úrnak emelendö hajlék által, melly dífzes fényével, fölségével az elsöt, utolsöt mészze fölül mulja.

TE pedig, Fő - Méltóságú HERTZEG, és PRIMÁS! istenesen kezdett nagy munkádban tsüggedés nélkül haladni meg ne szünj. — Nem titok,

hogy

hogy magas akadályok tolonghatnak
 szent igyekezetid eleibe; mert mikor
 voltak készülöben nagy dolgok, hogy
 ezeknek amazok eleibe nem álltak?
 Ám de Országunknak Pártfogója, nagy
 Afzszonya, Mária, nemzetünknek első
 ditső Apostoli, Véd-Angyali, Szent Al-
 bert, és Szent István 1) fölveszik a'
 Mindenhatónak thronusánál e' jó ügy-
 nek, ez ő általok kezdett istenes mun-
 kának pártját; és én e' mennyei Se-
 gédekben, mindenek fölött pedig abban,
Ephes. 3. *a' ki hatalmas mindeneket bőséges' b-*
v. 20. *ben megtselekedni, hogy sem mi*
kérjük, vagy értjük, bizakodván,
 látom a' jövendők' sorában állhatatos
 igyekezetednek pompás győzödelmét.
 Látom már lélekben, a' hazának buz-
 gó fiait, leányait e' ditső Sionhoz se-
 regleni, 's a' fölséges boltozatok alatt
 szent borzadás közben a' Magasságbé-
 linek áldozni. —

Mi

---

1) A' templom, melynek fundamentoma le-
 tetetett, a' Bold. Szűznek, Szent István
 Király, és Szent Albert Mátyr, Magyar
 Ország' első Apostolinak tiszteletére fzen-
 teltetik.

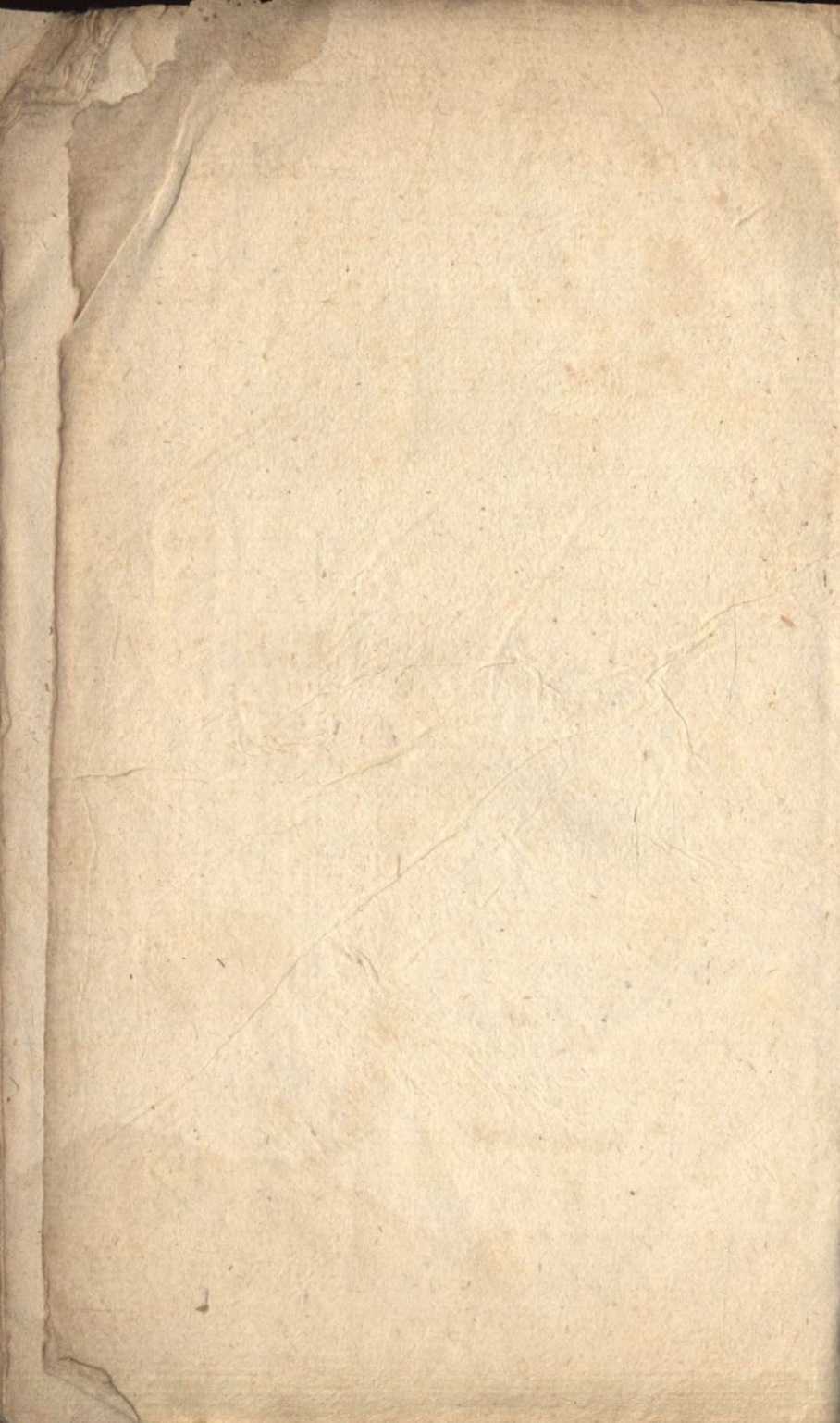
Mi hozzánk végre, Jeles Halgatók! mi lehet illendőbb, mint, hogy a' menyek Urának, Nemzetünkkel, Országunkkal tett jótéteményiért, mellyeknek emlékezetét a' mái fényes ünneplés föleleveníté, alázatos szivvel buzgó hálát adjunk, további kegyelmiért, jóvoltáért, ditső Apostoli Királyunknak, 's Fölséges uralkodó Házának megtartásáért, az elkezdett nagy munkához mennyei áldomásokért esedezzünk? Mi lehet hozzánk illendőbb, mint e' jelen-séggel tellyes napon, és helyen, az Anyaszentegyháznak tzeljához képest, a' kézzel építendő templomrol, az ebben ábrázoltt mennyei szent városnak, az új Jerusálemnek emlékezetére emelkednünk, 's mélyen szivünkbe botsá-tanunk, hogy oda szükséges minden kívánságinkkal vágyódnunk, oda minden igyekezetinkkel törekednünk; mert *Szarándokok vagyunk, és Jövevények, mint minden atyáink; a' mi napjaink, mint az árnyék a' földön, és nints maradásunk.* Amen.

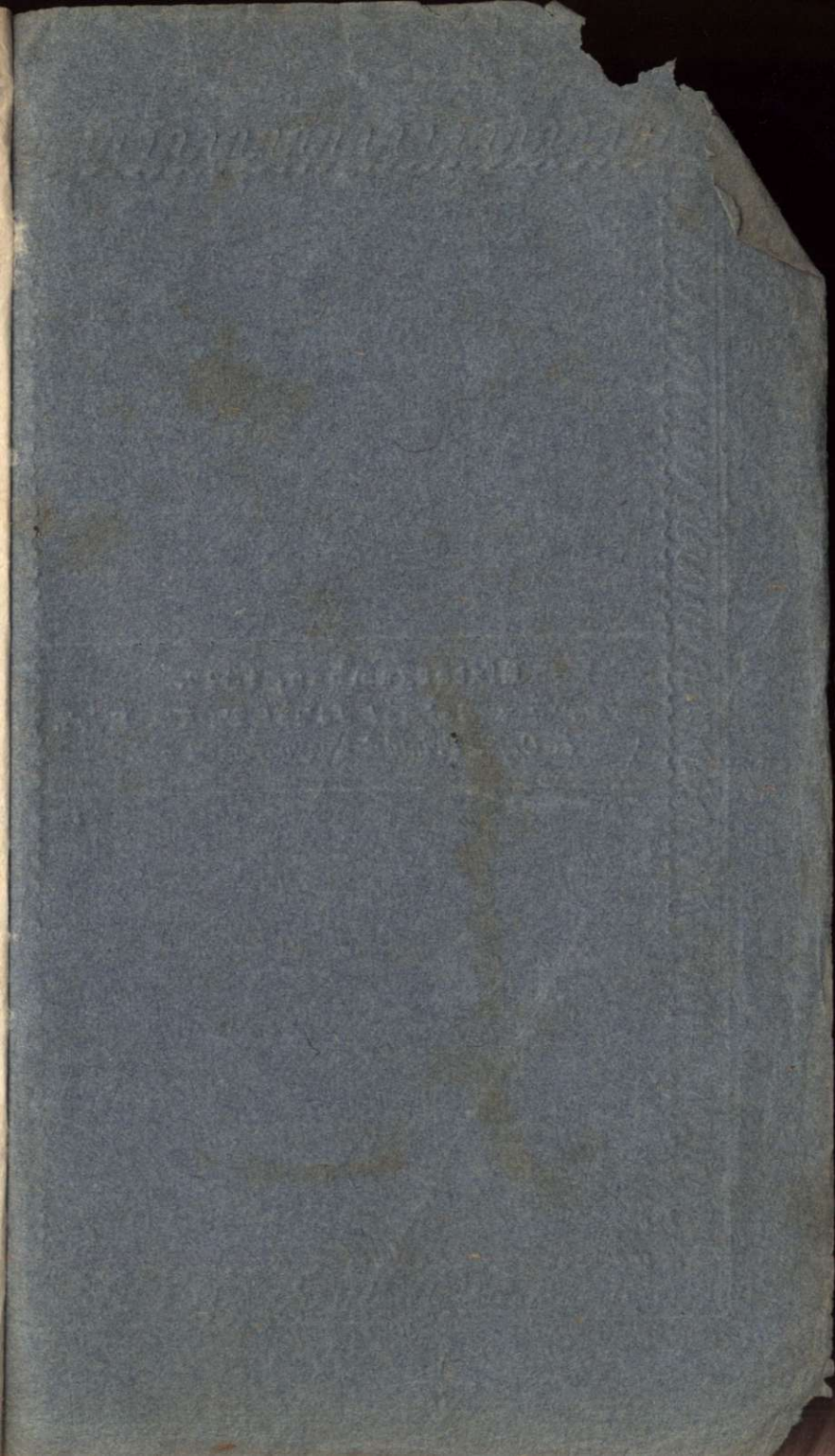

Esztergamban, 1822.

nyomtatott *Beimel Jó'sef* Ts. Kir. Privil.
és Orsz. Primási Könyvnyomtatónál.